

Olita Dautartaitė: „Kiekvienas mes ir esame Lietuva“

2006-08-26

Į Baltosios anketos klausimus atsako Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė

1. Kokią Lietuvą norėtumėte matyti po šimto metų? Kokie visuomeninės raidos principai (ar įstatymai) galėtų padėti to pasiekti?

Imponuoja prieškario Lietuva. Intelligentų tarnystė Tėvynei, Dievui, Artimui. Ir šiuolaikinė Europa su civilizacijos apraiškom pačia geriausia prasme. Žmogus su garbės kodeksu. Pareiga, atsakomybė, orumu. Lietuvis su savo kalba, kultūrinio klodu ir istorija. Laisva Lietuva laisvame, taikiame pasaulyje. Girios neiškirstos. Upės neužterštos. Už darbą atlyginama. Protai ir kūrėjai tarnauja savo Tėvynei!

2. Ar jaučiatės esąs Lietuvos bendruomenės narys? Ar galėtumėte su pasididžiavimu ištarti - "Aš esu lietuvis ir tuo labai didžiuojuosi" ir kodėl?

Didžiai jaučiuosi Lietuvos bendruomenės nare. Nemažai keliauju po pasaulį ir "kožnam" sutiktam kitataučiui pasakaju, iš kokios šalies esu, kuo garsūs ir gražūs mūsų žmonės. 1991 metais po Šiaulių dramos teatro gastrolių Kanadoje skridau aplankyti tėvo kapo Klyvlende. Lėktuve sutikau JAV žydaitę Debi, pirmą kartą skrendančią į Izraelį iš Filadelfijos. Pasakojau apie mūsų tautos išsivadavimą iš sovietų jungo. Susirašinėjome. O po metų ji atskrido su dukra ir dukros klasės drauge pasižiūrėti to mažo mūsų krašto. Debi buvo sužavėta Vilniumi, bažnyčiomis, Nida, Kryžių kalnu. Žmonių svetingumu ir šiluma. Toks visiškai svetimo žmogaus potyris ir vertinimas man buvo didžiausias džiaugsmas. Niekada nesakysiu: "Aš nusivyliau Lietuva" ir niekam neleidžiu taip kalbėti. Todėl, kad kiekvienas mes ir esame Lietuva.

3. Ar Jus tenkina Lietuvos valstybės kultūros politika? Kas joje, Jūsų nuomone, keistina?

Netenkina. Nei kultūros politika. Nei teatrų politika. Per visą nepriklausomybės laikotarpį garbūs teatrų vadovai nesusivienijo ir neparašė Teatro manifesto. Nesusitiko su šalies vadovybe aptarti artisto statuso, teatro būvio. Kultūra nėra prioritetas Valstybei. Ji kažkur už visko... Žeminantis Valstybės požiūris į kultūros žmogų, jo veiklą ir išgyvenimą. Pasiskyrę sau fantastiškus atlyginimus mano, kad meną tvirti gali tik alkstantis kūrėjas...

4. Ar Jus tenkina Lietuvos valstybės švietimo politika? Kas joje, Jūsų nuomone, keistina?

Mokykla neugdo laisvų, savitų, mąstančių asmenybių. Pradėti reikėtų nuo darželio, auklėtojų ir mokytojų kūrybiškumo. Šiaulių universitete panaikinta Lietuvių kalbos didaktikos katedra. Prieš trejus metus įkurta meninio ugdymo ir tikybos specialybė. Tačiau nuo šiol studentai nebebus priimami. Mano supratimu, toks universiteto persiorientavimas visiškai nevertybinis ir betikslis.

5. Kokių permainų Lietuvos valstybės strategijoje reikėtų pageidauti, norint susigrąžinti masiškai į Vakarus emigruojančią jaunąją Lietuvą?

Jaunąją Lietuvą iš Vakarų sugrąžinti gal būtų galima europietišku atlygiu už darbą, mokesčių mažinimu, smulkiojo ir vidutinio verslo skatinimu, korupcijos sunaikinimu. Piliečių orumo apgynimu! Visi tai žino. Programas rašo. Tebūnie tai įgyvendinama Valstybės aukštųjų vyrų pastangomis!

6. Lietuva dažnai įvardijama kaip šalis, pirmaujanti pagal savižudybių skaičių. Kodėl taip yra ir ką daryti, kad būtų kitaip?

Mane, kaip ir daugelį, jaudina žmonių (ypač menininkų) pasitraukimas iš šio pasaulio - J.Katakinas, S.Mykolaitis, A.Rekašius, V.Pranulis... Gal tai krikščioniškų vertybių - vilties, tikėjimo ir meilės nebuvimas? Daug lūkesčio, beprasmiškumo, nemeilės, neatlaidumo sau ir kitiems. O, kad galėtume viską patikėti Viešpačiui ir priimti save kaip dovaną pasauliui!

7. Ar Jus tenkina tai, kaip Lietuva suvokia ir pateikia save - žiniasklaidoje ir televizijoje?

Žiniasklaidos ir televizijos laidų vadai maitina tautą negatyviais dalykais, pigiausiais šou ir visokiais niekalais. Ką daryti? Šaukime visi. Nebeturime jėgų ir galimybių pasipriešinti? Nenorime? Numojame ranka...

8. Kokios lietuvių nacionalinės savybės Jums atrodo gražiausios, o kokios ne? Lietuvos žmonių moralė, sąmoningumas ir patriotizmas: diagnozė ir perspektyvos.

Daug gražių: darbštumas, veržlumas, gailestingumas, tikėjimas, kaimyniškumas, protėvių tradicijų laikymasis, išlikimas neįmanomomis sąlygomis.

Negražios - prisitaikėliškumas, chamizmas, brutalumas, žeminamųjų neužstojimas, nemokėjimas džiaugtis kitų laimėjimais ir paprastais kasdieniais dalykais.

9. Lietuvos kultūros, istorijos ar visuomenės veikėjas, kuris yra Jums autoritetas? Ir kodėl?

Vaikystėje - S.Darius ir S.Girėnas (iš pasakojimų). Nepriklausomybės aušroj - V.Landsbergis. Dabar - vienuoliai ir kunigai: A.Saulaitis, J.Sasnauskas, K.Rugevičius, A.Č.Kavaliauskas, K.Vasiliauskas... Tie, kurių gyvenimas - tarnavimas Lietuvai ir žmonėms.

10. Kokiais moraliniais principais vadovaujate savo gyvenime?

Norėčiau pagal 10 Dievo įsakymų. Gyventi artimo meile ir atlaidumu. Nelengva.

<http://www.bernardinai.lt/index.php?url=articles/52343>